

EDUSKUNTAVAALIT 2023

Kalatalouden Keskusliiton kalatalousohjelma

Kotimaisen kalan edistämishjelman jatkaminen

Suomessa syötävästä kalasta vain viidesosa on kotimaista alkuperää. Kalatalouden vaihtotase vuonna 2021 oli 276 miljoonaa euroa alijäämäinen. Nykyiseen hallitusohjelmaan sisältyvällä [kotimaisen kalan edistämishjelmalla](#) on kunnianhimoiset tavoitteet, mutta ohjelma on kesällä 2022 vasta alkuvaiheissaan. Huomattava osa ohjelman toimenpiteistä on ajateltu toteuttaa hyödyntäen Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa, jonka ohjelmakausi kattaa seuraavan hallituskauden, eli vuodet 2021–2027.

Yhteisaluelain uudistus, tuki osakaskuntien yhdistämiseen

Kalavesien omistuksen ja hoidon perusyksiköt, yhteisen vesialueen osakaskunnat kaipaavat monin paikoin toiminnan tehostamista. Osakaskuntien toimintaa ohjaavassa [yhteisaluelaissa](#) on selviä korjaustarpeita esimerkiksi kirjanpitoa, toiminnantarkastusta sekä sähköisiä kokousmahdollisuuksia koskien. Yhteisaluelain päivitys ei kuitenkaan ole maa- ja metsätalousministeriön kiirelistalla ja työn liikkeelle saaminen vaatii poliittista ohjausta.

Yhteisaluelain vanhentumisen lisäksi osakaskuntien toimintaa haittaavat kalastuksen järjestämisen kannalta liian pieni omistusyksikön koko sekä tekijöiden ikääntymisestä johtuva toiminnan hiipuminen. Osakaskuntien yhdistämistoimitusten taloudellinen tukeminen toimitusmaksuja keventämällä toisi ratkaisuja näihin molempiin ongelmiin. Pienillä osakaskunnilla ei useinkaan ole itsellään varallisuutta yhdistämistoimitusten tekoon.

65 vuotta täyttäneiden ikäperusteinen vapautus kalastonhoitomaksusta on poistettava tai nostettava ikäraja 70 vuoteen

Kalastajista noin neljäsosa on täyttänyt 65 vuotta ([LUKE, vapaa-ajankalastus 2020](#)) ja heidän osuutensa on ikärakenteemme johdosta edelleen kasvamassa. Noin 5000 kalastajaa enemmän vapautuu maksusta vuositasolla vanhemmasta päästä kuin tulee nuorista 18 vuotta täyttävistä maksun piiriin. Kalatalouden rahoituspohja ja samalla kalavesien hoito ja ylläpito perustuvat kalastonhoitomaksukertymään, joka on nyt rapautumassa ikäperusteisen vapautuksen johdosta.

Alaikärajan (18 v) säilyttämisen tarpeesta on alalla laaja konsensus. Yläikäraja tuli kalastuslainsäädäntöön vuonna 1997 poliittisella lakialoitteella ilman vaikutusten arviointia eikä 65 vuotta ole vuoden 2005 eläkeuudistuksen jälkeen ole enää ollut vanhuuseläkkeen raja. Yläikärajan poisto tai nostaminen vaatii kuitenkin selkeän poliittisen päätöksen.

RIKSDAGSVALET 2023

Centralförbundet för Fiskerihushållnings Fiskerihushållningsprogram

Fortsättning på programmet för främjande av inhemsk fisk

Av den fisk som äts i Finland är endast en femtedel inhemsk. År 2021 var fiskerihushållningens bytesbalans 276 miljoner euro på minus. [Programmet för främjande av inhemsk fisk](#) har ambitiösa målsättningar, men programmet är ännu sommaren 2022 i sin linda. Det är tänkt att en betydande del av åtgärderna listade i programmet ska finansieras med stöd ur Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden, vars programperiod sträcker sig över åren 2021–2027, det vill säga följande regeringsperiod.

Reform av lagen om samfälligheter, stöd för sammanslagning av delägarlag

Grundenheten för ägande och vård av fiskevatten, delägarlagen för samfälliga vatten, behöver på många håll effektivisera sin verksamhet. Det finns tydliga behov av att revidera [lag om samfälligheter](#) som styr delägarlagens verksamhet, gällande bland annat bokföring, verksamhetsgranskning och elektroniska möten. Revideringen av lagen om samfälligheter är ändå inte på Jord- och skogsbruksministeriets prioritetslista och för att få i gång revideringen behövs politisk styrning.

Delägarlagens verksamhet störs och tynar bort av för små ägarenheter som gör det svårt att ordna fisket samt av en förgubbning av delägarlagsaktörerna. Ekonomiskt stöd för sammanslagning av delägarlag skulle råda bot på bägge problemen. Små delägarlag har ofta inte tillräckliga ekonomiska resurser för att genomföra sammanslagningar.

Även 65 år fyllda bör betala fiskevårdsavgift eller åldersgränsen höjas till 70 år

Cirka en fjärdedel av de som fiskar har fyllt 65 år ([Naturresursinstitutet, fritidsfiskestatistik 2020](#)) och 65 år fyllda fiskares andel är på uppgång på grund av åldersstrukturen i vårt samhälle. Cirka 5 000 fler fiskare frias från att betala fiskevårdsavgift årligen än vad det tillkommer nya 18 år fyllda fiskare. Fiskerihushållningens finansieringsgrund och samtidigt grunden för vården och upprätthållandet av fiskevattnen, bygger på fiskevårdsavgiften. Systemet håller nu på att vittra sönder på grund av att 65 år fyllda fiskare är befriade från att avlägga fiskevårdsavgiften.

Att hålla kvar avgiftsfritt fiske för under 18-åringar har ett bett stöd inom fiskerihushållningsbranschen. Däremot infördes den övre åldersgränsen i fiskerilagstiftningen år 1997 genom en politisk lagmotion utan konsekvensbedömning. Därtill är 65 år inte efter pensionsreformen år 2005 längre gränsen för ålderdomspension. Att ta bort den övre åldersgränsen för fiskevårdsavgiften eller att höja den kräver ändå ett tydligt politiskt beslut.